

I. EVLYAOĞLU

Prof. Dr. A. SAMSUNLU

M. R. GÜNEY

V. ÖZGÖL

Kültür ve Turizm Bakanı

İmar ve İskân Bakanı

Köy İşleri ve Koop. Bakanı

Gençlik ve Spor Bakanı

S. ŞİDE

Sosyal Güvenlik Bakanı

UZUN MENZİLLİ SINIRLARÖTESİ HAVA KİRLENMESİ SÖZLEŞMESİ

İşbu Sözleşmenin Tarafları :

Çevre korunması alanında ilişkileri ve işbirliğini geliştirmek kararlılığı ile, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonunun, özellikle hava kirleticilerinin uzun - menzilli taşınması dahil hava kirliliği alanında, bu tür ilişkileri ve işbirliğini güçlendirme faaliyetlerinin öneminin bilinci içinde,

Avrupa Ekonomik Komisyonunun, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı Nihai Senedinin ilgili hükümlerinin çok taraflı uygulanmasına katkısını kabul ederek,

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı Nihai Senedinin çevre bölümünde, hava kirleticilerinin uzun menzilli taşınması dahil, hava kirliliğini ve bunun etkilerini denetim altına almak için yapılan işbirliği çağrısına ve sülfür dioksit ile başlayarak ve diğer kirleticilere de teşmil edebilecek şekilde hava kirleticilerin uzun menzilli taşınmasının izlenmesi ve değerlendirilmesi için yoğun bir uluslararası işbirliği programının geliştirilmesine yapılan atfın bilinci ile,

Birleşmiş Milletler İnsan Çevresi Konferansı Deklarasyonunun ilgili hükümlerini ve özellikle, Birleşmiş Milletler Yasasının ve uluslararası hukukun prensipleri ile uyum içinde, Devletlerin kendi çevre politikalarına uygun olarak kendi kaynaklarını işletmek üzere mutlak hakla sahip olduğuna ve kendi yetki ve kontrol alanları içindeki faaliyetlerinin diğer devletlerin çevre sahasına veya milli yetki sınırları ötesindeki bölgeye zarar vermemesini sağlamak sorumluluğunda bulunduğu dair ortak inancın dile getirildiği 21. ilkeyi dikkate alarak,

Sınırlarötesi hava kirliliği dahil, hava kirliliğinin kısa ve uzun dönemde muhtemel ters etkilerinin mevcudiyetini kabul ederek,

Bölgede hava kirleticilerinin emisyonu düzeyindeki artışın sözkonusu ters etkileri artırabileceğinden kaygı duyarak,

Hava kirleticilerin uzun menzilli taşınmalarının doğuracağı sonuçların araştırılması ve belirlenen sorunların çözümlenmesi gereğini kabul ederek,

Bilgi değişimi, istişare, araştırma ve izleme yolları ile uygun milli politika geliştirmek üzere etken uluslararası işbirliğini takviye etmek ve hava kirleticilerin uzun menzilli taşınmaları dahil hava kirliliği ile mücadele için ulusal eylemleri koordine etmek hususundaki arzularını teyid ederek,

Aşağıdaki şekilde anlaşmışlardır :

TANIMLAR :

Madde 1 — İşbu sözleşmenin amaçları için :

a) «Hava Kirlenmesi», insanlığı tarafından doğrudan doğruya veya dolaylı olarak insan sağlığını tehlikeye sokan canlı kaynaklara ve ekosistemlere ve maddi varlığa zarar verici ve güzelliklerin ve çevrenin diğer yasal kullanımını tehlikeye düşürücü veya bunlara mani olucu zararlı etkilere sahip maddelerin veya enerjinin havaya dahil edilmesi anlamına gelmektedir ve «hava kirleticileri» bu çerçevede yorumlanacaktır.

b) «Uzun menzilli sınırlarötesi hava kirlenmesi» fiziki kaynağı tamamen ya da kısmen bir Devletin ulusal egemenliği altındaki alanda bulunan ve ferdi emisyon kaynakları veya kaynak gruplarının katkılarının genel olarak ayırdedil-

mesinin mümkün olmadığı bir mesafeden bir diğer Devletin ulusal egemenliği altındaki alanda ters etkileri olan hava kirlenmesidir.

TEMEL İLKELER :

Madde 2 — Akit Taraflar gerçekleri ve ilgili sorunları gözönünde tutarak, insanı ve çevresini hava kirliliğine karşı korumaya kararlıdırlar ve uzun menzilli sınırlararası hava kirliliği dahil hava kirliliğini sınırlandırmaya ve mümkün olduğu ölçüde tedricen azaltmaya çaba göstereceklerdir.

Madde 3 — Akit Taraflar, işbu Sözleşmenin çerçevesi dahilinde, bilgi değişimi, istişare, araştırma ve izleme yolları ile ulusal ve uluslararası düzeyde şimdiye kadar harcanmış çabaları dikkate alarak, hava kirlleticilerin neşrine karşı bir savaş yöntemi olarak kullanılabilir politik ve stratejileri gereksiz yere gecikmeksizin geliştireceklerdir.

Madde 4 — Akit Taraflar, ters etkileri olabilen hava kirliticilerin neşri ile mümkün olan ölçüde savaşmaya yönelik böylece uzun menzilli sınırlarötesi hava kirliliği dahil hava kirliliğinin azaltılmasına katkıda bulunan politikaları, bilimsel araştırmaları ve teknik önlemleri hakkında bilgi değişiminde bulunacak ve bunları gözden geçireceklerdir.

Madde 5 — Bir tarafta, uzun menzilli hava kirliliğinden gerçekten etkilenen veya bunun önemli ölçüdeki tehlikesine maruz kalan Akit Taraflar, diğer tarafta, kendi ülkesinde yürütülen veya düşünülen faaliyetlerle ilgili olarak uzun menzilli hava kirliliğinin ortaya çıkmasına veya çıkabilmesine kendi yetki alanı içinde ve buna bağlı olarak önemli ölçüde katkıda bulunan Akif Taraflar arasında erken bir aşamada istişareler yapılacaktır.

HAVA KALİTE İDARESİ :

Madde 6 — 2. ve 5. maddeleri, devam eden araştırma, bilgi değişimi, gözetleme ve bunların sonucunu, yerel ve diğer çabaların maliyetini ve etkisini gözönünde tutarak, her Akit Taraf, özellikle yeni veya yeniden inşa edilmiş tesislerden neşet eden hava kirliliği ile mücadele etmek için, hava kalite idaresi sistemi dahil, özellikle ekonomik bakımdan uygun düşük ve atıksız teknoloji olmak üzere, dengeyi kalkınma ile uyum içinde denetim önlemleri dahil olmak üzere en iyi politika ve stratejileri geliştirmeyi taahhüt eder.

ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME :

Madde 7 — Akit Taraflar, gereksinmelerine uygun olarak, aşağıda belirtilen hususlarda araştırma ve/veya geliştirme çalışmalarının yürütülmesini başlatacak ve bu konularda işbirliği yapacaklardır.

a) Teknik ve ekonomik yapılabirlik ve çevresel sonuçlar dahil, kükürt bileşimleri ve diğer belli başlı hava kirliticilerinin dağılmasını azaltmak için mevcut ve düşünülen teknolojiler,

b) Hava kirliticilerin dağılım oranı ve çevredeki yoğunluklarını izlemek ve ölçmek için enstrümantasyon ve diğer teknikler,

c) Uzun menzilli sınırlarötesi hava kirliticilerinin aktarılmasının daha iyi anlaşılması için geliştirilmiş modeller,

d) Çevreyi korumak için hazırlanmış doz/etki ilişkileri için bilimsel bir temel oluşturmak üzere, tarım, ormancılık, malzeme, su ve diğer doğal ekosistem ve görünürlük dahil kükürt bileşikleri ve diğer belli başlı hava kirliticilerinin insan sağlığı ve çevre üzerindeki etkileri,

e) Uzun menzilli sınırlarötesi hava kirliliğinin azaltılması dahil çevre ile ilgili amaçlara ulaşmak için alternatif önlemlerin ekonomik, sosyal ve çevresel değerlendirilmesi,

f) Kükürt bileşikleri ve diğer belli başlı hava kirleticileri tarafından meydana gelen hava kirliliğinin çevresel yönleriyle ilgili öğretim ve eğitim programları.

BİLGİ DEĞİŞİMİ :

Madde 8 — Akit Taraflar, 10. maddede atıfta bulunulan Yürütme Kurulu çerçevesinde ve karşılıklı olarak, kendi çıkarları için, aşağıdaki hususlarda mevcut bilgilerin değişimini yapacaklardır :

a) Üzerinde anlaşılacak zaman birimlerinde sülfür dioksitle başlayan, mutabık kalınmış ölçüde grid-birimlerden gelen mutabık kalınmış hava kirleticileri; veya sülfür dioksitle başlayan, ulusal sınırlardan mutabık kalınmış mesafe ve zaman birimlerinde geçen mutabık kalınmış hava kirleticilerinin akımları,

b) Ulusal politikalarında ve genel sanayi gelişmelerindeki belli başlı değişiklikler ve bunların uzun menzilli sınırlarötesi hava kirliliğinde önemli ölçüde değişiklik meydana getirebilecek potansiyel etkileri,

c) Uzun menzilli sınırlarötesi hava kirliliği ile ilgili hava kirliliğinin azaltılması için kontrol teknolojisi,

d) Kükürt bileşiklerinin ve diğer belli başlı hava kirleticilerinin ulusal düzeyde emisyon kontrolünün tasarlanmış mahiyeti,

e) Aktarma sırasındaki işlemlerle ilgili meteorolojik ve fizikokimyasal veriler,

f) Uzun menzilli sınırlarötesi hava kirliliğinin etkilerine ilişkin fiziki, kimyasal ve biyolojik veriler ve bu veriler ışığında uzun menzilli sınırlarötesi hava kirliliğine bağlanabilecek hasarın sınırı, (1)

g) Kükürt bileşikleri ve diğer belli başlı hava kirleticilerinin kontrolü için ulusal, alt bölgesel ve bölgesel politika ve stratejiler.

AVRUPA'DA HAVA KIRLETİCİLERİNİN UZUN MENZİLLİ AKTARILMALARININ GÖZETLENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ İÇİN İŞBİRLİĞİ PROGRAMININ UYGULANMASI VE DAHA DA GELİŞTİRİLMESİ :

Madde 9 — Akit Taraflar, mevcut Avrupa'da hava kirleticilerin uzun menzilli aktarılmalarının izlenmesi ve değerlendirilmesi için işbirliği programının (bundan böyle EMEP denilecektir) uygulanması gereğini vurgularlar ve bu programın daha da geliştirilmesi ile ilgili olarak aşağıdaki hususları özellikle belirtirler :

a) İlk adım olarak sülfür dioksit ve ilgili maddelerinin izlenmesine dayanırılmış olan EMEP'e katılma ve bunun uygulanması konusunda Akit Tarafların istekliliği,

b) Mümkün olan hallerde izleme için kararlaştırılabilir ve standardize işlemler kullanılmasının gereği,

c) İzleme programını ulusal ve uluslararası programlar çerçevesinde oturma arzusu. İzleme istasyonlarının kurulması ve veri toplama, izleme istasyonlarının yer aldığı ülkenin ulusal yetkisi dahilinde yürütülecektir.

d) Mevcut ulusal, alt-bölgesel, bölgesel ve diğer uluslararası programları gözönünde tutarak ve bunları esas alan, işbirliğine dayalı çevresel izleme programı için bir çerçeve oluşturma arzusu,

e) Sülfür dioksitle başlayan mutabık kalınmış grid birimlerinden gelen, mutabık kalınmış hava kirleticilerinin veya sülfür dioksitle başlayan ulusal sınırlardan mutabık kalınmış mesafe ve zaman birimlerinde geçen hava kirleticilerinin

(1) İşbu Sözleşme hasarla ilgili Devlet mesuliyeti kuralını ihtiva etmemektedir.

akımlarının mutabık kalınacak zamanlarda emisyon datası değişimi gereksinmesi akımları tespit için kullanılan ve her grid-biriminin emisyonuna dayanan hava kirleticilerinin aktarılmasını tespit için kullanılan model de dahil olmak üzere, yöntem ve modeller geliştirmek amacı ile kullanılır hale getirilecek ve periodik olarak yeriden gözden geçirilecektir.

f) Sülfür dioksitten başlamak üzere kararlaştırılan hava kirleticilerinin toplam emisyonu üzerindeki ulusal verilerin değişimi ve belli aralıklarla bunların yenilenmesinin devamı hususundaki isteklilikleri,

g) Aktarma amandaki işlemlerle ilgili meteorolojik ve fiziki-kimyasal verileri sağlama gereksinmesi,

h) Su, toprak ve nebatat gibi diğer araçların içindeki kimyasal bileşimleri izleme ve sağlık ve çevre üzerinde etkileri olan benzer izleme programını kaydetme gereksinmesi,

i) Denetim ve nezaret amaçları için uygulanabilir hale getirmek maksadıyla ulusal EMEP ağıının genişletilmesi isteği.

YÜRÜTME KURULU :

Madde 10 — 1. Çevresel sorunlarda AEK Hükümetlerinin Kıdemli Müşavirleri çerçevesinde, Akit Tarafların temsilcileri işbu Sözleşmenin Yürütme Kurulunu oluşturacaklar ve yılda en az bir defa toplanacaklardır.

2. Yürütme Kurulu,

a) İşbu Sözleşmenin uygulanmasını gözden geçirecek,

b) İşbu Sözleşmenin uygulanması ve geliştirilmesine ilişkin hususları dikkate almak ve bu amaçla uygun inceleme ve diğer dokümanları hazırlamak ve Yürütme Kurulu tarafından ele alınmak üzere tavsiyelerde bulunmakla görevli çalışma grupları kuracak,

c) İşbu Sözleşmenin hükümleri çerçevesinde uygun olabilecek diğer işlevleri yerine getirecektir.

3. Yürütme Kurulu, çalışma organını EMEP'in özellikle data toplanması ve bilimsel işbirliği ile ilgili olarak mevcut Sözleşmenin uygulanmasında rol almasını sağlamak için kullanacaktır.

4. Yürütme Kurulu, görevlerini yerine getirirken, uygun görüldüğü takdirde, diğer ilgili uluslararası kuruluşlarından sağlanan bilgileri de kullanacaktır.

SEKRETARYA :

Madde 11 — Avrupa Ekonomik Komisyonunun İcra Sekreteri, Yürütme Kurulu için, aşağıdaki sekretarya görevlerini yerine getirecektir.

a) Yürütme Kurulunun toplantılarını düzenlemek ve hazırlamak,

b) İşbu Sözleşmenin hükümlerine uygun olarak alınan raporları ve diğer bilgileri Akit Taraflara aktarmak,

c) Yürütme Kurulu tarafından verilen görevleri yerine getirmek.

SÖZLEŞMEYE GETİRİLECEK DEĞİŞİKLİKLER :

Madde 12 — 1. Herhangi bir Akit Taraf işbu Sözleşmenin değiştirilmesi için öneride bulunabilir.

2. Önerilen değişiklik metinleri, bunları Akit Taraflara iletilecek olan Avrupa Ekonomik Komisyonunun İcra Sekreterine yazılı olarak verilecektir. Önerilerin Avrupa Ekonomik Komisyonu İcra Sekreteri tarafından Akit Taraflara doksan gün önceden gönderilmiş olması şartıyla, Yürütme Kurulu önerilen değişiklikleri bir sonraki yıllık toplantısında ele alacaktır.

3. Mevcut Sözleşme ile ilgili olarak yapılacak değişiklik Akit Tarafların temsilcilerinin oydaşması ile uygulanacak ve kabul eden Akit Tarafların 2/3 ünün kabule ilişkin belgeleri muhafazaya tevdi etmelerinden sonraki 90. günde kabul

eden Akit Taraflar için yürürlüğe girecektir. Bu şekilde değişiklik herhangi bir diğer Akit Tarafın, değişikliği kabulüne ilişkin belgesini tevdi etmesinden sonraki 90. günde o Akit Taraf için yürürlüğe girecektir.

UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ :

Madde 13 — Sözleşmenin yorumu veya uygulanması ile ilgili olarak işbu Sözleşmeye bağlı olan Taraflardan ikisi veya daha fazlası arasında bir uyuşmazlık çıktığı takdirde, taraflar müzakere veya uyuşmazlığa taraf olanlarca kabul olunabilecek başka herhangi bir uyuşmazlığın çözümü yöntemi ile bir çözüm arayacaklardır.

İMZA :

Madde 14 — 1. Mevcut Sözleşme Birleşmiş Milletler Cenevre Ofisinde 13-16 Kasım 1979 tarihlerinde Avrupa Ekonomik Komisyonuna üye devletlerce ve Avrupa Ekonomik Komisyonunda ekonomik ve sosyal meclisin 29 Mart 1947 tarih ve 36 (IV) sayılı kararın sekizinci paragrafı uyarınca müşavir statüsünde olan devletlerce ve Avrupa Ekonomik Komisyonunun üyeleri olan ve mevcut Sözleşmenin kapsadığı konulardaki uluslararası anlaşmaların görüşülmesi, sonuçlandırılması ve uygulanması hususlarında yetki sahibi egemen Devletler tarafından kurulmuş olan bölgesel ekonomik bütünleşme örgütlerince çevre korunması için Avrupa Ekonomik Komisyonu çerçevesinde düzenlenen yüksek düzeyli toplantı sırasında imzaya açık olacaktır.

2. Bu tür bölgesel ekonomik bütünleşme örgütleri kendi uzmanlıklarına giren konularda, kendi çıkarları açısından, mevcut Sözleşmenin üye devletlerine tanıdığı haklardan yararlanabilecekler ve yükümlülüklerini yerine getireceklerdir. Bu gibi hallerde, bu örgütlerin üye Devletleri bu tür haklardan yararlanmaya tek başlarına yetkili değildirler.

ONAY, KABUL, TASVİP VE KATILMA :

Madde 15 — 1. İşbu Sözleşme, onay, kabul veya tasvip edilebilecektir.

2. İşbu Sözleşme, 14. maddenin 1. paragrafında atıfta bulunulan Devlet veya örgütlerin katılmalarına 17 Kasım 1979 tarihinden itibaren açık olacaktır.

3. Onay, kabul, tasvip veya katılma belgeleri depozitör görevi yapacak olan Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi olunacaktır.

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ :

Madde 16 — 1. İşbu Sözleşme, yirmidördüncü onay, kabul, tasvip veya katılma belgesinin tevdiinden sonraki doksanıncı gününde yürürlüğe girecektir.

2. Yirmidördüncü onay, kabul, tasvip veya katılma belgesinin tevdiinden sonra işbu Sözleşmeyi onaylayan, kabul veya tasvip eden yahut buna katılan her Aktif Taraf için, Sözleşme, bu Akit Tarafça onay, kabul, tasvip veya katılma belgesinin tevdiinden sonraki doksanıncı günde yürürlüğe girecektir.

ÇEKİLME :

Madde 17 — Bir Akit Taraf ile ilgili olarak işbu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten beş yıl sonra herhangi bir zamanda, bu Akit Taraf depozitörü yazılı olarak ihbarda bulunmak suretiyle Sözleşmeden çekilebilir. Bu tür bir çekilme, ihbarın depozitör tarafından alınmasından sonraki doksanıncı günde yürürlüğe girecektir.

GEÇERLİ METİNLER

Madde 18 — İngilizce, Fransızca ve Rusça metinleri eşit derecede geçerli olan işbu Sözleşmenin ash Birleşmiş Milletler Sekreterine tevdi olunacaktır.

Yukarıdaki hususları teyiden aşağıda imzası olan ve gerektiği şekilde yetkili kılınmış olan üyeler bu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Cenevre'de, onüç Kasım bindokuzyüz yetmişdokuz tarihinde yapılmıştır.

**CONVENTION ON LONG-RANGE
TRANSBOUNDARY AIR POLLUTION**
CONVENTION ON LONG-RANGE TRANSBOUNDARY AIR POLLUTION

The parties to the present convention,

Determined to promote relations and co-operation in the field of environmental protection,

Aware of the significance of the activities of the United Nations Economic Commission for Europe in strengthening such relations and co-operation, particularly in the field of air pollution including long-range transport of air pollutants,

Recognizing the contribution of the Economic Commission for Europe to the multilateral implementation of the pertinent provisions of the Final Act of the Conference on Security and Co-operation in Europe,

Cognizant of the references in the chapter on environment of the Final Act of the Conference on Security and Co-operation in Europe calling for co-operation to control air pollution and its effects, including long-range transport of air pollutants, and to the development through international co-operation of an extensive programme for the monitoring and evaluation of long-range transport of air pollutants, starting with sulphur dioxide and with possible extension to other pollutants,

Considering the pertinent provisions of the Declaration of the United Nations Conference on the Human Environment, and in particular principle 21, which expresses the common conviction that States have, in accordance with the Charter of the United Nations and the principles of international law, the sovereign right to exploit their own resources pursuant to their own environmental policies, and the responsibility to ensure that activities within their jurisdiction of control do not cause damage to the environment of other States or of areas beyond the limits of national jurisdiction,

Recognizing the existence of possible adverse effects, in the short and long term, of air pollution including transboundary air pollution,

Concerned that a rise in the level of emissions of air pollutants within the region as forecast may increase such adverse effects,

Recognizing the need to study the implications of the long-range transport of air pollutants and the need to seek solutions for the problems identified,

Affirming their willingness to reinforce active international co-operation to develop appropriate national policies and by means of exchange of information, consultation, research and monitoring, to co-ordinate national action for combating air pollution including long-range transboundary air pollution,

Have agreed as follows :

DEFINITIONS

Article 1

For the purposes of the present Convention :

(a) «air pollution» means the introduction by man, directly or indirectly, of substances or energy into the air resulting in deleterious effects of such a nature as to endanger human health, harm living resources and ecosystems and material property and impair or interfere with amenities and other legitimate uses of the environment, and «air pollutants» shall be construed accordingly;

(b) «long-range transboundary air pollution» means air pollution whose physical origin is situated wholly or in part within the area under the national jurisdiction of one State and which has adverse effects in the area under the jurisdiction of another State at such a distance that it is not generally possible to distinguish the contribution of individual emission sources or groups of sources.

FUNDAMENTAL PRINCIPLES

Article 2

The Contracting Parties, taking due account of the facts and problems involved, are determined to protect man and his environment against air pollution and shall endeavour to limit and, as far as possible, gradually reduce and prevent air pollution including long-range transboundary air pollution.

Article 3

The Contracting Parties, within the framework of the present Convention, shall by means of exchanges of information, consultation, research and monitoring, develop without undue delay policies and strategies which shall serve as a means of combating the discharge of air pollutants, taking into account efforts already made at national and international levels.

Article 4

The Contracting Parties shall exchange information on and review their policies, scientific activities and technical measures aimed at combating, as far as possible, the discharge of air pollutants which may have adverse effects, thereby contributing to the reduction of air pollution including long-range transboundary air pollution.

Article 5

Consultations shall be held, upon request, at an early stage between, on the one hand, Contracting Parties which are actually affected by or exposed to a significant risk of long-range transboundary air pollution and, on the other hand, Contracting Parties within which and subject to whose jurisdiction a significant contribution to long-range transboundary air pollution originates, or could originate, in connection with activities carried on or contemplated therein.

AIR QUALITY MANAGEMENT

Article 6

Taking into account articles 2 to 5, the ongoing research, exchange of information and monitoring and the results thereof, the cost and effectiveness of local and other remedies and, in order to combat air pollution, in particular that originating from new or rebuilt installations, each Contracting Party undertakes to develop the best policies and strategies including air quality management systems and, as part of them, control measures compatible with balanced development, in particular by using the best available technology which is economically feasible and low- and non-waste technology.

RESEARCH AND DEVELOPMENT

Article 7

The Contracting Parties, as appropriate to their needs, shall initiate and co-operate in the conduct of research into and/or development of:

(a) existing and proposed technologies for reducing emissions of sulphur compounds and other major air pollutants, including technical and economic feasibility, and environmental consequences;

(b) instrumentation and other techniques for monitoring and measuring emission rates and ambient concentrations of air pollutants;

(c) improved models for a better understanding of the transmission of long-range transboundary air pollutants;

(d) the effects of sulphur compounds and other major air pollutants on human health and the environment, including agriculture, forestry, materials, aquatic and other natural ecosystems and visibility, with a view to establishing a scientific basis for dose/effect relationships designed to protect the environment;

(e) the economic, social and environmental assessment of alternative measures for attaining environmental objectives including the reduction of long-range transboundary air pollution;

(f) education and training programmes related to the environmental aspects of pollution by sulphur compounds and other major air pollutants.

EXCHANGE OF INFORMATION

Article 8

The Contracting Parties, within the framework of the Executive Body referred to in article 10 and bilaterally, shall, in their common interests, exchange available information on :

(a) data on emissions at periods of time to be agreed upon, of agreed air pollutants, starting with sulphur dioxide, coming from grid-units of agreed size, or on the fluxes of agreed air pollutants, starting with sulphur dioxide, across national borders, at distances and at periods of time to be agreed upon;

(b) major changes in national policies and in general industrial development, and their potential impact, which would be likely to cause significant changes in long-range transboundary air pollution;

(c) control technologies for reducing air pollution relevant to long-range transboundary air pollution;

(d) the projected cost of the emission control of sulphur compounds and other major air pollutants on a national scale;

(e) meteorological and physico-chemical data relating to the processes during transmission;

(f) physico-chemical and biological data relating to the effects of long range transboundary air pollution and the extent of the damage which these data indicate can be attributed to long-range transboundary air pollution;

(g) national, subregional and regional policies and strategies for the control of sulphur compounds and other major air pollutants.

IMPLEMENTATION AND FURTHER DEVELOPMENT OF THE CO-OPERATIVE PROGRAMME FOR THE MONITORING AND EVALUATION OF THE LONG-RANGE TRANSMISSION OF AIR POLLUTANTS IN EUROPE

Article 9

The Contracting Parties stress the need for the implementation of the existing «Co-operative programme for the monitoring and evaluation of the long-range transmission of air pollutants in Europe» (hereinafter referred to as EMEP) and, with regard to the further development of this programme, agree to emphasize :

(a) the desirability of Contracting Parties joining in and fully implementing EMEP which, as a first step, is based on the monitoring of sulphur dioxide and related substances;

(b) the need to use comparable or standardized procedures for monitoring whenever possible;

(c) the desirability of basing the monitoring programme on the framework of both national and international programmes. The establishment of monitoring stations and the collection of data shall be carried out under the national jurisdiction of the country in which the monitoring stations are located;

(d) the desirability of establishing a framework for a co-operative environmental monitoring programme, based on and taking into account present and future national, subregional, regional and other international programmes;

(e) the need to exchange data on emissions at periods of time to be agreed upon, of agreed air pollutants, starting with sulphur dioxide, coming from grid-units of agreed size; or on the fluxes of agreed air pollutants, starting with sulphur dioxide, across national borders, at distances and at periods of time to be agreed upon. The method, including the model, used to determine the fluxes, as well as the method, including the model, used to determine the transmission of air pollutants based on the emissions per grid-unit, shall be made available and periodically reviewed, in order to improve the methods and the models;

(f) their willingness to continue the exchange and periodic updating of national data on total emissions of agreed air pollutants, starting with sulphur dioxide;

(g) the need to provide meteorological and physico-chemical data relating to processes during transmission;

(h) the need to monitor chemical components in other media such as water, soil and vegetation, as well as a similar monitoring programme to record effects on health and environment;

(i) the desirability of extending the national EMEP networks to make them operational for control and surveillance purposes.

EXECUTIVE BODY

Article 10

1. The representatives of the Contracting Parties shall, within the framework of the Senior Advisers to ECE Governments on Environmental Problems, constitute the Executive Body of the present Convention, and shall meet at least annually in that capacity.

2. The Executive Body shall :

(a) review the implementation of the present Convention;

(b) establish, as appropriate, working groups to consider matters related to the implementation and development of the present Convention and to this end to prepare appropriate studies and other documentation and to submit recommendations to be considered by the Executive Body;

(c) fulfil such other functions as may be appropriate under the provisions of the present Convention.

3. The Executive Body shall utilize the Steering Body for the EMEP to play an integral part in the operation of the present Convention, in particular with regard to data collection and scientific co-operation.

4. The Executive Body, in discharging its functions, shall, when it deems appropriate, also make use of information from other relevant international organizations.

SECRETARIAT

Article 11

The Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall carry out, for the Executive Body, the following secretariat functions :

- (a) to convene and prepare the meetings of the Executive Body;
- (b) to transmit to the Contracting Parties reports and other information received in accordance with the provisions of the present Convention;
- (c) to discharge the functions assigned by the Executive Body.

AMENDMENTS TO THE CONVENTION

Article 12

1. Any Contracting Party may propose amendments to the present Convention.

2. The text of proposed amendments shall be submitted in writing to the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall communicate them to all Contracting Parties. The Executive Body shall discuss proposed amendments at its next annual meeting provided that such proposals have been circulated by the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe to the Contracting Parties at least ninety days in advance.

3. An amendment to the present Convention shall be adopted by consensus of the representatives of the Contracting Parties, and shall enter into force for the Contracting Parties which have accepted it on the ninetieth day after the date on which two-thirds of the Contracting Parties have deposited their instruments of acceptance with the depositary. Thereafter, the amendment shall enter into force for any other Contracting Party on the ninetieth day after the date on which that Contracting Party deposits its instrument of acceptance of the amendment.

SETTLEMENT OF DISPUTES

Article 13

If a dispute arises between two or more Contracting Parties to the present Convention as to the interpretation or application of the Convention, they shall seek a solution by negotiation or by any other method of dispute settlement acceptable to the parties to the dispute.

SIGNATURE

Article 14

1. The present Convention shall be open for signature at the United Nations Office at Geneva from 13 to 16 November 1979 on the occasion of the High-level Meeting within the framework of the Economic Commission for Europe on the Protection of the Environment, by the member States of the Economic Commission for Europe as well as States having consultative status with the Economic Commission for Europe, pursuant to paragraph 8 of Economic and Social Council resolution 36 (IV) of 28 March 1947, and by regional economic integration organizations, constituted by sovereign States members of the Economic Commission for Europe, which have competence in respect of the negotiation, conclusion and application of international agreements in matters covered by the present Convention.

2. In matters within their competence, such regional economic integration organizations shall, on their own behalf, exercise the rights and fulfil the responsibilities which the present Convention attributes to their member States. In such cases, the member States of these organizations shall not be entitled to exercise such rights individually.

RATIFICATION, ACCEPTANCE, APPROVAL AND ACCESSION

Article 15

1. The present Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval.
2. The present Convention shall be open for accession as from 17 November 1979 by the States and organizations referred to in article 14, paragraph 1.
3. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations, who will perform the functions of the depositary.

ENTRY INTO FORCE

Article 16

1. The present Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the twenty-fourth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.
2. For each Contracting Party which ratifies, accepts or approves the present Convention or accedes thereto after the deposit of the twenty-fourth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such Contracting Party of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

WITHDRAWAL

Article 17

At any time after five years from the date on which the present Convention has come into force with respect to a Contracting Party, that Contracting Party may withdraw from the Convention by giving written notification to the depositary. Any such withdrawal shall take effect on the ninetieth day after the date of its receipt by the depositary.

AUTHENTIC TEXTS

Article 18

The original of the present Convention, of which the English, French and Russian texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized thereto, have signed the present Convention.

DONE at Geneva, this thirteenth day of November, one thousand nine hundred and seventy-nine.

Atama Kararları

Maliye Bakanlığundan :

Karar Sayısı : 85-28800

1. Yapılan yeterlik sınavında başarı gösteren Hesap Uzman Muavinlerinden Vehbi Karabıyık, Hüseyin Çakır, Erol Göker'in 7. derece, Hayri Çulhacı'nın 6. derece, Nur Ekesan'ın 7. derece, Yüksel Yetmen'in 4. derece, Hasan Karabacak, Abdullah Yılmaz Özın, Beyazıt Balcı ve Mehmet Deniz Kirazcı'nın 7. derece, Tayfun Beşe'nin 6. derece, Fikret Yakar ve Abdurrazak Yılmaz Tahaoglu'nun 7. derece, Fehmi Başaran'ın 4. derece, Lokman Yetiş Yıldızhan'ın 7. derece kadrolu Hesap Uzmanlıklarına;